

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

15. tripartita. 1. pars docet, quæ sint oves. 2. qui hœdi vel hirci. 3. quæ
dextra vel sinistra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Quomodo
Deus
peccatores
non audi-
re dicatur
Resp. 5.
Tbo. 22. q.
78. art. 2.

Sed dices : Apud Evangelistam Ioannem dicitur : *Seminus quia Deus peccatores non audit* : igitur illorum oratio Deo non potest esse accepta. Audi responsum à Thoma : Oratio in impetrando non innititur merito, sed divinæ misericordiæ, quæ etiam ad malos se extendit ; & ideo etiam quandoque peccatorum à Deo oratio exauditur. Vade S. August. tract. 55. in Ioan. dicit, quod illud verbum cæcus locutus est, quasi adhuc inunctus id est, nondum perfecte illuminatus : nam peccatores exaudit Deus. Quod autem dicitur, quod oratio non audientis legem est execrabilis, intelligendum est, quantum est ex merito peccatoris : sed interdum impetrat ex misericordia Dei, vel propter salutem eius qui orat, sicut auditus est Publicanus, vel etiam propter salutem aliorum & gloriam Dei. Hæc S. Thom.

Multi Deum in vocant sed non perfecte corde.

Simile.

Multi interim inter peccatores inveniuntur Deum orare, ut à peccatis & poenis eruantur, sed non perfecto corde, quia nec suæ cooperantur conversioni, nec manum Dei apprehendere conantur eos erudere cupientem. Cui assimilabimus homines generationis huius cæcipientis, & divina gratia se indignam reddentis ? Similes videntur hominidæ collum usque de fixo in limo, qui videns prætereuntem hominem in clamar : *Miserere mei, & extrahere me de luto, & periculo.* Cum vero alter manum extendit, tantum abest ut hic suam etiam manum extendendo porrigat, quin potius sub luto demergat. Quid ergo ei dicere potest is qui auxiliari desiderat, nisi asperere illud : *Cur petis ut eruaris, cum in tuo periculo persistere velis ?* Quia ergo interitum tuum diligis, posside quod elegisti.

Similiter hi Deum sæpe deprecantur, ut à vitis & poenis eruantur : & tamen vitia sua ita amplectuntur, ut ab eis nullo modo divelli possint ; cumque suam Deum manum porrigit, ipsi suam videntur retrahere. Hoc nimirum est imperium prævæ consuetudinis, cui potius obediunt quam divinæ voluntati & gratiæ. His ergo dicimus cum Sapiente : *Miserere anime tue placens Deo.* Tunc quoque miserabitur tui Deus, sic & tu miseraris tui, animæque tuæ. Hanc Sapientis sententiam interpretans Sanct. Augustin. sic nos exhortatur : *Monet & rogat Deus, ut à peccatis misereri nos revocemus, audiamus illum dum rogat, ne postea non audiat ipse cum iudicat. Quid respondes ad hæc Deo, o homo ? Deus te rogat ut tui miseraris, & non vis : causam tuam apud te agit, & à te non potest impetrare, quomodo te audies in die iudicii supplicentem ?* Hæc ille.

Conclusio.

Psal. 37.

Concludamus igitur & rursus repetamus : *Preces meæ non sunt dignæ, sed tu bonus fac benigne, ne perenni cremer igne. Tu es Deus salutis meæ, intrer oratio in conspectu tuo, inclina aurem tuam ad precem meam. Quia repleta est malis anima mea, & vita mea inferno appropinqua vit. Anima meæ turbata est valde, sed tu Domine usqueque ?*

Psal. 5.

Convertere & eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniam in inferno quis confitebitur tibi ? Et licet preces meæ non sint dignæ, exaudi illas propter te, non propter merita mea ; & da invenire gratiam ante faciem tuam, ne frustra invocatum sit nomen tuum super me, sed fac ut hic & in æternum te valeam laudare. Non enim mortui, qui sunt in inferno, laudabunt te : sed anima que tristis est super magnitudine mali, & incedit curvata & infirma, & oculi deficientes & anima esuriens dat tibi iustitiam & gloriam Domino, agnosceus quod tu solus possis & velis succurrere.

Inter oves locum prestas, Et ab hædibus me sequere, Statuens in parte dextra.

Pernotum est, in hoc versu alludi ad illud : *Cum venerit filius hominis in Majestate sua, & tunc sedebit super sedem Maiestatis sue, & congregabuntur ante eum omnes gentes ; & separabit eos ab invicem, sicut Pastor segregat oves ab hædibus : & statuet oves quidem à dextris suis, hædos autem à sinistris.* Pro pleniori autem elucidatione, advertendum est, nomen ovium quandoque in Scriptura generaliter accipi, ita ut etiam malos & reprobos comprehendat, quandoque specialiter significare electos & bonos.

Sic de malis dicitur : *Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam.* Nempe pravi homines, quasi oves non habentes Pastorem, vel eum haud sequentes, ambulat secundum desideria cordis sui ; sequuntur vim suam, sed erroniam, per concupiscentias carnis & sæculi voluptates, sequuntur viam piosam avaritiæ, montosam & confragosam superbiæ, lutosam luxuriæ & gula, tenebrosam vindictæ & impatientiæ, tandemque expositi luporum rabiei, & præcipitibus variis, ab eis disceptantur, qui circui querens quem devoret, & in cavernam gehennæ transportantur.

De his quoque dicitur Psalmista : *Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet eos.* Præc. dicantem ibidem : *Hæc via illorum scandalum ipsi possent in ore suo complacere.* Quali dicitur : *Hæc via quam erronem quisque sequitur, indulgens proprio amori, propriæque passioni, sive hæc ratio vivendi, quam tenent peccatores errabundi, ipsi offendiculum est & causa ruinæ, & tamen sibi in hoc modo agendi complacent, & ore suo gloriantur, quasi bene agerent. Verum post mortem in inferno quasi oves positi reperiantur, Quali sicut ovis ignoranter ducitur ad mortem, sic isti ignorantes vitam futuram, ad interitum ruunt, ad infernumque ducuntur quasi ad macellum. Imo ipsi sicut oves stolidæ & brutæ, gregatim & magno numero circulant ad locum inferorum, ubi erunt pabulum morti & gehennæ in æternum. Atque in hoc sæculo sicut oves impiantur, intransiunt, & dilatantur, ut sint tandem esca demonis & ignis.* Audi

Rom. 14.

Iac. 5.

2. Cor. 6. Psal. 4.

Psal. 48.

Quomodo mors depascat reprobos. Bern. ser. 2. super dictis reprobis, amplifians Paltis verbum eleganter & nervose.

Nomen ovium frequentius pro electis accipitur. Inter oves locum prestat, & ab hœdis se sequens. Sic de illis dicit Dominus: Ego cognosco oves meas. Oves meæ vocem meam audiunt. Nemo rapiet eas de manibus. Nemo nomen ovium apte convenit prædestinatis & electis, ob varias qualitates.

Resp. 1.

Audi S. Bernardum hac de re differentem, super illis verbis Apostoli: *Non est regnum Dei esca & porus.* Quid adhuc dicitis, vos gulosi & luxuriosi, quorum Deus venter est, quorum omnis usus, aut in ventre, ut sub ventre est, qui in luxuria, ut dicit S. Iacobus, *enarravit corda & corpora vestra.* Audite, audite, quia esca ventris, & venter estis, Deus autem hunc & has destruet. Filii hominum usquequo gravi corde, quia pingui & corpore ut quid diligitis vanitatem, & veritatem negligitis: Pinguedo carnis, saturitas ventris, delicia corporis, aut ante mortem vos deferent, aut vos in morte hec deferetis, cum interieris homo, non sumet omnia. *Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet eos.* Quam bene sicut oves? Quia detractio velere mundialium divitiarum, dure pressequer de tonsi & sempiternis nudi deputabuntur incendiis, Mors depascet eos, quia semper morientur ad vitam, & semper vivent ad mortem. Ergo hic caro vermibus anima deputatur ignibus, donec infelici rursus collegio colligati socientur in penis, qui focii fuerunt in vitis. Hæc S. Bernardus pro impiis & super dictis reprobis, amplifians Paltis verbum eleganter & nervose.

Viteius advertunt sacri Interpretes, dum dicitur, *Mors depascet eos*, similitudinem deduci ab animalibus, quæ non radicibus herbas evellunt, sed solum corrodunt, & summitates carpunt, unde iterum herba renascuntur ad pascuum. Sic & in inferno morte depasci reviviscunt, quia nunquam deficiunt, sed ad novam penam semper renascuntur. S. August. legit, *Mors pastor est eis*; quia sicut Christus suis est Vita & Pastor, ita Diabolus est Mors malis & Pastor illis, ut ovibus, quas trahit ad pascua mortis, & de pascuis in pascua, id est, de tormentis in tormenta deducit, quia Christi veri Pastoris contempserunt esse oves.

Frequentius tamen nomen Ovium in sacris paginis pro electis accipitur; quo sensu & hic canimus, *Inter oves locum prestat, & ab hœdis se sequens.* Sic de illis dicit Dominus: *Ego cognosco oves meas. Oves meæ vocem meam audiunt. Nemo rapiet eas de manibus. Nemo nomen ovium apte convenit prædestinatis & electis, ob varias qualitates.*

Primo, Ovis animal est obediens, sicutque se dirigi manu, virga, voce; minimoque signo à Pastore ducitur, reducitur, sine contradictione. Significatur hic obedientia animæ à Deo electæ, quæ Pastoris æterni vocem, inspirationem, directionem haud negligit, sed cito illam persequitur, sequitur, obsequitur; idque sine contradictione, immo cum cordis sinceritate & veritate. Ideo dicebat Pfaltis Deo, respiciens ad populum electum: *qui regis Israel, imende; qui deducit velut ovem Ioseph.* Per Ioseph & Israel electi designantur, quia Ioseph incrementum, Israel interpretatur Deum videntem: hinc nemp de virtute in virtutem proficentes & crescentes, ad Dei continuè aspirant visionem: hosq; ita suaviter & pastoraliter regit Deus, quasi unam eam ovem sibi omnimodis subiectam, quæ

à se emptam de pane suo cibatur, & de suo calice potatur, in sinuque suo dormire facit, ut olim loquebatur Nathan Davidi. Dormiunt nempe secure in sinu Dei, illos amplectentis, protegentis, consolantis. Audi Aug. Incognitum vulgo dictum, id Pf. 34. v. 16. *Per sinum quandoq; intelligitur secretum divine prædestinationis, in quo prædestinati colliguntur à Deo.* Sic enim & Lazarus erat in sinu Abrahe, id est, in prædestinatione divina absconditus, qui dicitur Abraham, quia multarum gentium pater, imo omnium. Prædestinati quoque empti sunt specialiter pretio magno, & de Pastoris sui poculo bibunt, & de pane edunt; imò de eius substantia & viscibus nutriuntur. Hi ergo sunt Ovis Ioseph, quia etiam multum sicut, instar ovium unice diliguntur & facile diriguuntur manu & voce supremi Pastoris sui.

Quapropter hac in se representans ovis obedientiam, dicebat Ieremias: *Ego non sum turbatum, te Pastorem sequens.* Idem est, ac si diceret in persona electorum: *Ego te ut Pastorem semper agnovi, ideoq; per prospera & adversa indivise secutus sum absque contradictione; sui vestigiis tuis inherens, voce & manu tua auxiliatrice, nec perturbatus sum, tuam adimplens voluntatem, quacunque occurrente difficultate.* Quod si contingat quandoque ex infirmitate iustos peccare, non debent oves esse, & ovis conditione retinere. Sicut enim illa, ubi ad veritatem, se Pastoris custodia orbatam, in quiete huc illuc currit plena timoris, herbam vix carpit nisi cursum, balat & ingemiscit ad Pastorem suum: Sic & illi non inherens peccatis, sed mox timorem concipiunt, & conscientia remordente ad Pastorem respirant, nec illius obliviscuntur, aut mandatorum eius. Hinc rursus illud Pfaltis, *tanquam Ovis ad Pastorem suum balantis: Erravi sicut ovis qui peritit, quare servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.* Quali dicat: Licet mandata tua, ut par erat, perfecte non observaverim, tamen non parvipendo, aut obliviscor: sed ob illorum memoriam, agnosco errorem, inoleo, & te requiro Pastorem.

Secundo, Ovis symbolum est non solum obedientiæ, sed etiam candoris & innocentia, mansuetudinis & patientia, humilitatis & castimonie. Ideo nomen ovium, vel agnorum, apte convenit iustis & electis, qui in puritate cordis & corporis, in humilitate & mititate, in patientia & benignitate, imitantur illum, qui simul & Agnus est eos præcedens sine macula, & Pastor subsequens cum tutela. Quia ut dicit solertè S. Fulgentius, *Harum nunc ovium Pastor est ad custodiam, pro quibus Agnus ad Florentiam ad vitam.* Hæc sunt oves, quæ etiam destinant se, vitamque suam, in perpetuum sacrificium, suntque paratæ pro Pastore sanguinem profundere, sicut & ille pro ipsis antea fudit. Sequuntur enim prompte Pastorem & Agnum quocunque jertis, etiam ad cruce & tormenta, per patientia iter quamlibet spinis oblitum.

Tertio, Ovibus boni comparantur, quia ovis nullum

2. Reg. 12.

Ierem. 27.

An infirmus ex infirmitate peccet oves esse de-

Psal. 138.

Resp. 2.

Fulg. op.

nullum lædit aut offendit, non morfu ut canes, non dente ut apri, non unguibus ut leones, non veneno ut serpentes. Sic boni nullum offendunt, non moribus aliena rapiendo, non dentibus aliis detrahendo, non unguibus alios persequendo, non veneno exemplum malum dando.

Resp. 4. *Quarto*, Oves dicuntur prædestinati, quia sicut illæ signaculo sui pastoris insigniuntur, ut discernantur, ita illi speciale habent signaculum, quod obliterari aut eradi nunquam potest. De quo Apostolus. *Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc cognovit Dominus qui sunt eius.* Novit ergo numerum ovium suarum, posuit in eis signum, & nemo eas de manu eius potest eripere. Destinavit eas ab æternitate vocare, ducere, introducere in ovile suum æternum. Solus autem novit eas perfecta notitia per signaculum illud æternitatis: nos vero necdum perfecte internoscere valeamus, quia non sint oves & agni electi, nisi ex signis quibusdam externis, patientiæ, charitatis, humilitatis, mansuetudinis, mortificationis; quæ & quandoque nos fallere possunt, & deficere. Characterem autem infallibilem & indefectibilem, quo eos notavit & oves per electionem æternam, ipse clare & certitudinaliter intuetur, nos non nisi obscure & conjecturaliter. Propterea igitur hic eum obsecramus, ut de illarum nos censere dignetur numero, dum canimus: *Inter oves locum præsta, & ab hædis me sequere.*

PARS II. *Quid hædi vel hirci significant.* Sicut per oves & agnos significantur electi & dilecti Dei, in sacris literis; ita per hædos & hircos indicantur peccatores impii & reprobi. Quapropter S. Augustinus interpretans factum Gen. 27. Jacob, qui colli nodæ hædinis pellibus contexit Patri se ad benedictionem præsentans, dicit id ob mysterium factum, quia Christi personam præviuim c. 10. sentabat: *Per hædinas pelles peccata per eum vero qui eis se operuit, ille significatus est, qui non sua, sed aliena peccata porta vit, inquit S. August.*

Notum quoque est de capro sive hircu emissario, quem Pontifex statuebat coram Domino, ut *funderet super eo preces*, hoc est, ut confiteretur peccata sua & populi sui, Deum rogans, ut illa transferret in hircum; ut ille is onustus, ea secum extra castra efferret in desertum. Per hunc hircum emissarium, Beda & Radulphus tropologicè significant dicunt reprobos & damnandos: quia hi, ut hirci onusti peccatis, dimittuntur in solitudinem & desertum; hoc est, in terram tæbrofam, ubi nullus est ordo, sed summa desolatio. Quod idem est ac si dicas in infernum detruduntur, ut ibi lanicentur à feris sive à dæmonibus.

Cur hædi hirci obos hirci, Nonnullæ quoque rationes hic afferri possunt, cur apte per hædos & hircos designentur peccatores & reprobi. *Primo*, quia sicut hædi & hirci sunt infructuosi

si ita & mali infructuosi sunt, bonis operibus carentes. Nulli ab hædis fructus producuntur, multi ab ovibus fructus proficiuntur, tum in lacte, tum in lana. Ideo iusti bonis abundantes operibus, ovium occupationem sortiuntur, alii vero hædorum. Hanc inter cæteras rationes affert S. Chryostomus, & cum eo Euthymius in c. 25. Matth. ubi reprobantur qui carent bonorum operum fructibus.

Secundo, hirci ob gravem factorem peccatorum symbolum gerunt: hi enim etiam grave olent coram Deo, Angelis & hominibus. Dicitur quoque hircus à Phylis, quodam continuo in se febrem alere, hac lente consumitur, & tabescit, unde brevis est vitæ, & ante annos sex confesceat. Sic febrem continuam concupiscentiæ impiorum viscera fovet, quæ animam sensim ad mortem ducit, & eos corpore & animo exabscesse facit.

Tertio, Hircus est animal lascivum & petulcum, libidineque suas exhaurit vires: unde symbolum quoque est luxuriosum & inquietorum, vel alios inquietantium. Hinc olim dæmones hirci speciem induerunt, unde & pilosi & hircuti vocantur sacris in literis, quasi hirci: *ibi pilosi saltabant*, dicitur de Babylone.

Audi quod refert Henricus Cuykius S. Theologie Doctor & Episcopus Rurémundanus, in Speculo Concubioariorum. Prope Traictum ad Ripam ante annos 90. Parochus fuit non in eruditus, sed gula & concubinatui addictus. Hic cum aliquando moneretur ut resipisceret, solebat respondere se de salute securum, nec opus habere nisi quinque verbis: *Deus propitius esto mihi peccatori*, sed vanam fuisse spem, exitus probavit. Cum enim quodam die remulentus domum reverteret, Hircum in itinere obvium habuit, vel certe dæmonem hirci imaginem præferentem. Quem cum verbis & атаctu mulceret, irriatus hircus irrui in eum, & inquinarias partes cornibus petens, lethalem ictum infixit, quo vulnere in terram cecidit, amisso mentis usu. Ad spectaculum multi accurrerunt; inter cæteros muta quoddam femina quæ nunquam fuerat locuta, sed non sine grandi miraculo primam edens vocem, Pastorem in mortis angustiis his compellat verbis: *Eloquere nunc quinque illa verba, quibus salutem tuam securam dicebas.* Ille vero statim è vivis sublatus est. Hæc Episcopus Rurémundanus, Merico certe à lascivo & petulco animali, sive à Dæmone in forma talis animalis extrinctus est, qui lasciviæ carnis petulantè & scandalose operam dabat.

Quarto, Hircus non solum superbiæ & iracundiæ symbolum est, in eo quod continuo cornutare vult, & quasi duellare; sed etiam est symbolum invidiæ & invidorum, in eo quod in transversum respicit, juxta illud Virgilii: *Transversa sacra, sventibus hircis*, Vade nonnulli ex Grammaticis dicitur.

HANT

v. Calp
v. Hircus
dicunt, quod inde Hirci nomen accepit, quia hirci vel hirci vocantur oculorum anguli. Nonne ergo tibi recte videntur per hircum invidi designari, quandoquidem oculi invidi in transversum etiam respicit, & nihil inueter per lineam rectam, sed per lineam curvam & passionem obliquam? Attende id, quod de Saule dicitur: *Non poterat respicere Saul Davidem restis oculis.* Oculi eius exterior & interior erat nequam, sicut oculus omnis invidi est; quia eius gesta non poterat nisi inique inueteri & turbide.

Resp. 5.
Quintò postumus adicere, Hircum symbolum gerere detractorum, in eo quod omnia de pascuntur quali virulento deate, ita ut revirescere non sinant: inde enim capræ & capri dicti, à carpendo. Sic florida omnia in aliorum gestis & fama detractoris virulenta lingua carpunt & incidunt, ac quantum in ipsi est, intermori cogunt, vel flaccescere.

Resp. 6.
Denique, Hirci & Hædi in hoc symbolum peccatoris præferunt, quod non recte gradiantur, sed à recto discedant itinere, quodque per præcipitia incedant sine timore. Hoc etenim etiam peccatores facere, per notum est. Hæc omnia complectens B. Iordanus, Ovidio, Prædicat. Generalis, sic ad suos dicebat, Mihi & aliis prædicatoribus sicut Opilioni contingit, qui magis unius hirci custodia affligitur, quam centum ovium. Sic unus insolens magis prædicator gravat, & domum turbat, quam alii centum Fratres, qui oves sunt Pastorem sequentes. Sibilum eius noscunt, nec eum relinquunt, simul vadunt, accubant, edunt, bibunt, capite inclinato herbas legunt, in omnibus fructuosæ. Sed nonnulli, ut hirci turbantes Pastorem & gregem, discurrunt, perstreperunt, in focios capita impingunt, & altè saliant, viam non retinent, aliorum facia lædunt, nec virga Opilionis, nec clamore arcentur, & ad ultimum, brevem caudam, id est, arctam patientiam habent, & ideo quandoque fœda sua ostendunt. O Fratres, fugite tales mores hircinos, & estote oves Dei. Hæc B. Iordanus, Surius 13. Februarii.

Cæterum, nunc adhuc mixti sunt hædi cum ovibus in Ecclesiæ ovili, nec plene eos dignoscere aut distinguere valeamus, ut antea diximus: iisdem utuntur pascuis, iisdemque aquis, & recumbunt in iisdem locis. Quia mali cum bonis, electi cum reprobis, iisdem utuntur templis, iisdem pascuntur Sacramentis, & eadem doctrina, iisdem cœmisteriis quiescunt, iisdem funguntur officiis. In agro & arca Ecclesiæ adhuc sunt palææ cum frumentis, zizania cum granis, iolia cum liliis. In arca ista, per Noe arcam designata, convescitur adhuc corvus cum columba, vulpes cum agno, lupus cum vitulo, idem fœcum & idem hordeum comedunt. Tandem vero manifeste determinabit Christus hædos ab agnis, corvos à columbis, zizania floriger.

nia & palæas à frumentis. Et hoc est, quod dicitur: *Separabit eos ab invicem, sicut Pastor separat oves ab hædis.* Et rursus dicitur ab Angelis colligenda zizania in fasciculos, ut tradantur igni ad comburendum. Hæc omnia fiunt in die illo decretorio iudicii divini, quando & arcam per mundabit, & ventilabro suo determinabit palæas à frumento, ut istud recondatur in horreum æternum, illæ vero vento flante divinæ iustitiæ projiciantur cum maledictione in rogam eis præparatum.

Ideo igitur rogare debet unusquisque obnoxie Dominum: *Inter oves locum præsta, & ab hædis me sequestra.* Quamdiu vivimus, nihil de nobis secure promittere possumus nobis, nec certò scire, an simus de numero illo ovium, etiam si quædam signa probabilia dentur quandoque nonnullis. Audi S. Bernardum: *Datur in terra testimonium, quo discernuntur cives Cæli à civibus Babylonia. Quomodo enim sine testimonio electos deserat Deus? Aut quæ eis possit esse consolatio, inter spem & desolationem sollicitudine anxia fluctuantibus, si nullam omnino electionis suæ testimonium habere mereverunt? Novit Dominus qui sunt ejus, & solus ipse novit. Quis enim scit hominum, si amore dignus est aut odiosus? Sed si certitudo nobis negatur, nunquid tanto delectabiliora erunt, si quæ forè huius electionis signa possumus reperire. Hæc S. Bernardus. De his signis alibi à signa electionis distum est. Inter cætera autem, ad nostrum gloriosum propositum, hæc insinuans breviter ovium signum dicitur.*

1. Si quis lubenter audit verbum Dei, tanquam vocem æterni sui Pastoris. *Oves meæ vocem meam loquuntur, et audiunt.*

2. Si quis nihil ita timeat, quam Pastoris huius offensam, & ab illo deferri: ideoque conatur ad eum voluntatem ambulare, illum sequi, illi obsequi, sive in prosperis, sive in adversis, dicens: *Propter nomen tuum deduces me; deduces me de latrocinio quem abscondor tibi, quoniam tu es protector meus.*

3. Si quis fructum ferat expectatum & expectatum ab hoc Pastore, lac & lanam, hoc est, fructum suam bonorum operum, quibus hæc electio firmatur: *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocacionem & electionem faciat.*

4. Si quis continuo respiciet desiderio vehementi ad pascua & ovile æternæ quietis, è spinosis his pascuis, sive ex huius sæculi dumetis, in quibus agere coguntur dispersæ oves, & tumida, ob ferarum incursum: *Fuerunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie. Vbi est Deus tuus?*

De hac re dicebat S. Bernardus: *Triforme est desiderium electorum. 1. Vnanimiter habitare in domo, Hinc illud: Vnanimiter in Domino, hæc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vite meæ. Nonne hæc domus ovile est æter-*

æternitatis? 2. *Victoriam obtineye de mundo. Quis me liberabit de corpore. mortis huius? 3. Presentialiter frui christo. cupiendo dissolvi, & esse cum illo. Triformi quoque est electorum dolor, inquit idem: qui ceciderunt de Paradiso: quia tenentur in exilio: quia differuntur à regno.*

Cant. 2.

Ad illa pascua æternitatis respirabat Sponsa, ubi intellectus satiabitur clara visione, voluntas felicissima fruicione, memoria æternitatis continuatione, dum dicit: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie.* Sic enim de illis pascuis æternis interpretatur idem S. Bernardus, dum dicit: *O vere merities, plenitudo fervoris & lætitiæ, solis statio, umbrarum exterminatio, paludum desiccatio, fetorum depulsio! O perenne solstitium, quando non inclinabitur dies! O lumen meridianum! O æternalis temperies! O æstiva venustas! O autumnalis ubertas! Nunc ergo locum tante christiani & pacis plenitudinis indica mihi, ut merear te contempleri pascentem uberius quiescentem securus. Nam & hic pascis, sed non in futuritate; nec cubare licet, sed stare & vigilare oportet propter timores nostras. Hæc S. Bernard. docens omnes qui ovium nomine censeri optant, respirare ad illa pascua.*

Ber. in ser. par. vi.

PAR. III.

quid per dextram vel sinistram intelligatur. Prov. 4.

Dextera pars animalis posterior & robustior, sinistra infirmior.

Ps. 79.

Gen. 48.

Per dextrum, solet sacris in literis significari quod bonum est & felix; per sinistrum, id quod malum est & infelix. Hinc dicit Sapiens: *Vias, quæ à dextris sunt, novit Dominus; per versa vero sunt, quæ à sinistris sunt.* Via virtutis dicta est apud antiquos dextera, quia ad orientem Solem tendit, id est, ad lucem atque splendorem: via vero vitii sinistra, quia Occidentem versus, id est, in noctem tenebrasque deferretur. Vocant enim partem dextram cœli Orientem, & sinistram Occidentem, quia ab oriente incipit motus cœli; sicut in animalibus motus principium est à dextra parte, quia ad impulsum est expeditior ob calorem hepatis, & solidior ob firmiorem musculorum naturam. Notum enim est, ordinari dextram partem animalis potioris & robustioris esse; sinistram autem infirmioris & quasi deficientem, ac mancã.

Hinc etiam in Scripsuris, *Viri dextera* idem significant quod *Viri felicitatis & roboris*, *vir fortissimus*, qui strenui sunt, acres, fortes. Hos Hebræi solent *Viros dextera* nominare: *Fiat manus tua super viram dextera tua*, & *super filium hominis, quem confirmasti tibi.* Solent etiam *Filii dextera* dici, qui Patribus sunt charissimi: quia eos ad suam collocant dextram, & in prioribus bonis hæredes faciunt, quæ per dextram significantur.

Sic Jacob filium suum, quem Rachel parturienti vocat *Filium doloris*, sive *Benoni*, ob angustias quas attulerat, matri, vocavit ipse *Beniamin*, id est, *Filium dextera*, ut indicaret fore filium roboris & felicitatis, licet in senectute Patris foret genitus: illorumque opinionem videtur secutus, qui proles felices fore opinati sunt, quæ matre enata, in lucem prodirent: qualis fuit Scipio Africanus, & Iulius Cæsar, sic dictus à casu matris utero.

Hic porro Beniamin figuram gerebat electorum, sicut & Rachel eius mater figuram Ecclesiæ. Nimirum Ecclesiæ per tribulationes, angustias, cruciatus, persecutiones, partus suos edidit, & ideo eos merito nominandos censet *Benoni*, hoc est, *filios doloris mei.* Sed pater celestis hoc nomen vult commutari, & *Beniamin* eos vocat, hoc est, *filios dextera*, & *felicitatis*. Ideoque eos à sinistra ad dextram transferret, hoc est, ab adversis huius sæculi, ad felicitatem æternitatis. Ponet verò è contra eos, qui amplectuntur prospera huius sæculi, ad sinistram in altero sæculo.

Figura Beniamin

Figura in Ephraim & Manasse Gen. 48.

Figura in Ephraim & Manasse Gen. 48.

Figura in Ephraim & Manasse Gen. 48.

Attende ergo, quisquis hic dives es & felix, in deliciis, quasi in dextra constitutus, nec in altero sæculo infelicitate plectaris, quasi in sinistra positus, dum Deus commutat manus. Ne respondeas quoque animum, quisquis hic calamitates & ærumnas varias propter Deum patris: quia licet in sinistra positus videaris, tamen cum Iob dicere: *Ad dextram Orientis calamitates*

Figura in Ephraim & Manasse Gen. 48.

mea illico surrexerunt. Quia etiam si calamitates insurgentes, secundum opinionem hominum huius seculi sinistra dicantur, & quedam velut lucis occidentis tenebræ sint: sciunt tamen iusti, porius dicendum quod à dextris veniant, & ab oriente luce. Quia omnia diligentibus Deum cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt sancti. Atque ita omnia iustis à dextris procedunt, & ad dextra illam ducunt, de qua hic dicitur: Ab hædis me sequetura, stans in parte dextra. Ideo dicebat Gillebertus Abbas Sermon. 38. in Cantico. Iure lob ventum calamitatis super se irruentis dextrum vocavit, quia nihil ei quæsit finistrum inferre, quin etiam viro iusto corone comportavit augmentum, quando virtus probata emittit, & quando provocata exerevit. Sive ergo oppressio filiorum, sive iactura bonorum omnium, sive morbus cum intolerabili odore & fetore conjunctus, procellasque insitit calamitatis in lob insurgens, venus fuit dexter, nihil ibi finistrum agnoscit.

re, dum penderet in Cruce nauis à dextris, altera sinistris.

Confutatis maledictis, Flammi acribus additis, Vocata me cum benedictis.

Lect. 16. Himembris

Clarum est, hunc verum ad utramque illam Crespicere sententiam in iudicio proferendam: Venite benedicti patris mei, percipite regnum vobis paratum à constitutione mundi. Discedit à me maledicti in ignem æternum, qui paratum est diabolo & angelis eius. Prima concernit electos. Secunda percellit reprobos. Monemur igitur supplices rogare Dominum, ut non permittat nos à se discedere cum maledictis; sed sua dignetur gratia nos vocare cum benedictis.

Primò hic notandum est, quod in sacris litteris iusti & electi antonomastice benedicti patris, nomastrice sive benedicti à Domino, dicantur. Benedictio Dei cum sit efficax, beneficentia est & favor eius, benedicti qui quandoque respicunt in temporalibus & corporalibus beneficiis, quandoque in spiritualibus & æternis. Quantum ad benedictionem temporalem, hæc in antiquo Testamento adhuc edibus hominibus promittebatur, ubi dicitur: Si præcepta Domini audieris, veniet super te universæ benedictiones istæ: Benedictus tu in civitate, & benedictus in agro. Benedictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, fructusque lumentorum tuorum, greges armentorum suorum, & caule ovium tuarum. Benedicta horrea tua, & reliquie tuæ benedictæ. Benedictum eris, ingrediens & egrediens. Quasi dicat: Ingressus tuus in aliquem locum atque egressus felix erit. Deo te dirigente in omnibus, & benediciente viæ tuæ & actibus. Sic Laban dicebat servo Abraham: Ingredere, benedictæ Domini, cur foras? Quod idem est, ac si diceret: Ingredere tu, quem gratia Dei dirigit & comitatur, cuique favor, ut prospera cuncta succedant. Hic nempe Hebræorum mos fuit, ut benedictos Domini vocarent eos, quibus ipsi bona optarent, vel prospere agere cernerent.

Sic Ruth dicitur à Booz: Benedicta tu à Domino, Ruth. 3. filia. Et Saul videns Dominum favere Davidi, dicere coactus est: Benedictum tu, fili mi David, & 2. Reg. 26. quidem faciens facies, & potens poteris; hoc est, res tibi succedent ex animi sententia feliciter, regnumque & potestatem regiam nancisceris. Sic & Iudith dicitur: Benedicta es tu filia à Domino Deo Indit. 13. excelso. Hæc autem veteris testamenti benedictiones figuram gerebant benedictionis spiritualis à Christo dandæ in novo testamento, & per Apostolos applicandæ.

Propterea S. Augustinus, explicans illud: Et non dixerunt qui præteribant, benedictio Domini super vos: benediximus vobis in nomine Domini; notat quod mali quia nihil operantur, benedictionem non accipiunt, nec à Christo, nec ab eius Apostolis, nec à Pro-

etc 2 à Pro-

Rom. 8.

Nota de latere Christi dextro.

Paris ex causis dicitur elekti à dextris constituti.

Prov. 3.